

Das letzte Winter ist ein freund-
lich Menn in diesem Landen.

550.

H. S.

Cesti:ma rahwa

K a l e n d e r,

ehf

L ä h t = N a m a t

1841

Alasta peäle, parrast meie
Issanda Jesusse Kristusse
sündimist.

Sel Aastal on 365 Päwa.

Tallinnas,
trükkitud Lindworsi kirjadega.

Märfide selletaminne.

Moore = fu.

Essimenne werend.

Täis = fu.

Wiimne werend.

p. pärrast.

p. l. pärrast lounat.

e. l. enne lounat.

P. Pühha.

Der Druck ist unter den gesetzlichen Bedingungen gestattet.

Dorpat, den 20. July 1840.

(L. S.)

M. v. Engelhardt,
Censor.

Sündind asja aiaarm.

Pomisest tännini	5790 aast.
Kristusse sündimisest tännini	1841 —
Et Peterpurri liina ehhitama	
hakkati	138 —
Et meie Ma Wenne-rigi wals	
litfusse alla sai	131 —
Et suurikoli Tartus asutati	39 —
Et usi rougid hakkati pannema	38 —
Et Prantsus Wenne-maale	
tulli ja Moskwa arapõl-	
letas	29 —
Et Tallinna-maal priust kulus	
rati	24 —
Et Riia-maal priust kulus	21 —
Et Keiser Nikolai wallitse-	
mas on	16 —

Joulo ja Wastla päwa wahhel on 6 Nädä
dalat ja 2 Päwa.

Januarius.

Neäri-Ku.

Kristuse ümberleikamisest. Luf. 2, 21.		
1 Kestnäd.	Neäri Pääw.	Alita Jum.
2 Neljasp.	Abel, Set	 2, 9 p. e.
3 Rede.	Enok	
4 Laupäaw.	Metusalem	Aasta
Jofew põggenes Egiptuse male. Matt. 2, 13.		
5 Pühhap.	P. p. Neäri	hakkatuses
6 Esmasp.	3 Kunn. Pühha.	kange
7 Teisip.	Julianus	
8 Kestnäd.	Erart	külm,
9 Neljasp.	Peatus	
10 Rede.	Paawli P.	 6, 45 p. e.
11 Laupäaw.	Ewraim	
Jefus 12 aastat wanna. Luf. 2, 41.		
12 Pühhap.	1 P. p. 3. K. P.	tulega.
13 Esmasp.	Hilarius	
14 Teisip.	Robert	Selle järrel
15 Kestnäd.	Tiidrik	
16 Neljasp.	Kisbert	kuisosed
17 Rede.	Tõnnise P.	
18 Laupäaw.	Alfel	 0, 38 p. e.

Sel. Kuul on 31 Päwa.

Pulmad Rana Linnas. Joann. 2, 1.		
19 Pühhap.	2 P. p. 3. K. P.	ja niisked
20 Esmasp.	Waab. Seb.	ilmad.
21 Teisip.	Neto	Pehme
22 Kestnäd.	Madlena	ilm.
23 Neljasp.	Eotta	
24 Rede.	Timoteus	
25 Laupäaw	Paaw. Umberp.	 3, 44 e. e.

Wina: Mäest. Matt. 20, 1.

26 Pühhap.	9. P. e. Kr. üll. P.	Selge taer
27 Esmasp.	Krisostomus	was
28 Teisip.	Karel	
29 Kestnäd.	Samuel	ja kange
30 Neljasp.	Adelgund	külm.
31 Rede.	An	

12nemal selle ku päwal touseb päike kello 8 ja ühhe pole tundi, lähkää loja kello 3 ja ühhe pole tundi. Pääw on pikk 7 tundi, ja ö 17 tundi.

1 Laupäaw. | Prigitta

8, 17 e. e.

Rüüwi Mehhest. Luf. 8, 4.

2 Pühhap.	8. P. e. Kr. üll. P.	Rüünla P.
3 Esmasp.	Hanna	Allatine
4 Teisip.	Beronika	külm.
5 Keßnäd.	Agata	Tormised
6 Neljasp.	Dorkenne	ilmad
7 Rede.	Rikard	
8 Laupäaw.	Salomon	

Kristusse kannatamine. Luf. 18, 31.

9 Pühhap.	Paasto Pühha.	0, 59 p. e.
10 Esmasp.	Edo	
11 Teisip.	Wastla P.	ja pohja
12 Keßnäd.	Tuhka P.	tuled.
13 Neljasp.	Penigna	Uddune
14 Rede.	Walentin	ilm
15 Laupäaw.	Waußina	

Kristusse küfatussest. Matt. 4, 1.

16 Pühhap.	1 P. Paastus.	9, 41 p. e.
17 Esmasp.	Konstantia	
18 Teisip.	Konfordia	ja sülla.
19 Keßnäd.	Palwe Päaw.	Külmad
20 Neljasp.	Eigarius	pahhad
21 Rede.	Jesaias	ilmad.
22 Laupäaw.	Peetri P.	

Kananea Maesest. Matt. 15, 21.

23 Pühhap.	2 P. Paastus.	3, 15 p. e.
24 Esmasp.	Maddise P.	
25 Teisip.	Wiktorius	Tuisko.
26 Keßnäd.	Nestor	Külm
27 Neljasp.	Peander	lähhab
28 Rede.	Iustus	suremaks.

16nemal selle ku päwal touseb päike kello 7, lähhab loja kello 5. Päaw on 10, 6 14 tundi pikk.

Martsius.

Vaasto-Ku.

1 Laupääd. | Albinus | Kõlm

Kristus aia kurratid wälja. Luf. 11, 14.

2 Pühhap.	3 P. Paastus.	ja
3 Esmasp.	Kunikunde	 8, 57. e. e.
4 Teisp.	Adrian	
5 Keßnäd.	Angelius	tuisk;
6 Neljasp.	Kotwrid	Selge
7 Rede.	Perpetua	
8 Laupääd.	Põõri P.	taewas.

5000 Mehhe sõõtmisest. Joa. 6, 1.

9 Pühhap.	4 P. Paastus.	Päwal
10 Esmasp.	Mekens	
11 Teisp.	Konstantin	 4, 15 e. e.
12 Keßnäd.	Krefor	
13 Neljasp.	Ernestus	hea ja
14 Rede.	Sakarias	pehme ilm,
15 Laupääd.	Longinus	

Sel Kuul on 31 Päwa.

Jesus kinnwidega wißatud. Joa. 8, 46.

16 Pühhap.	5 P. Paastus	õfel kilm
17 Esmasp.	Eruto	ja
18 Teisp.	Kawriel	 4, 37 e. e.
19 Keßnäd.	Josep	
20 Neljasp.	Olga	uddune.
21 Rede.	Pent	
22 Laupääd.	Kawael	Selge

Kristusse sisse sõõtmisest. Matt. 21, 1.

23 Pühhap.	6 P. Paastus.	taewas.
24 Esmasp.	Kasimir	
25 Teisp.	Paast. Mar. P.	 3, 9 e. e.
26 Keßnäd.	Emanuel	
27 Neljasp.	Suur Neljas P.	Head
28 Rede.	Suur Rede.	sojad
29 Laupääd.	Eustahius	

Kristusse üllestõõtmisest. Mark. 16, 1.

30 Pühhap.	Esim. P.	päwad.
31 Esmasp.	Teine P.	

ionemal selle ku päwal tõuseb päike kello 6, lähhäb loja kello 6. Pääd on 12, ja õ 12. tundi pikk.

Aprillis.

Jüri-ehl Mahla-Ku.

1 Teisp.	Karjal. P.	 11, 43 p.e.
2 Keßnäd.	Paulina	
3 Neljasp.	Berdinand	Pehme
4 Rede.	Ambrosius	ilm.
5 Laupääw.	Maßim	

Kinnipandud uksest. Joann. 20, 19.

6 Pühhap.	1. P. p. Üll. P.	Rüma,
7 Esmasp.	Aron	lumme ja
8 Teisp.	Eiborius	
9 Keßnäd.	Pogistaus	 4, 10 p.e.
10 Neljasp.	Esekiel	
11 Rede.	Leo	rahhega.
12 Laupääw.	Julius	Heitlikkud

Heast karjatsest. Joann. 10, 12.

13 Pühhap.	2. P. p. Üll. P.	ilmad;
14 Esmasp.	Rünni P.	õ kulumad,
15 Teisp.	Olimpia.	
16 Keßnäd.	Karissius	 10, 36 e.e.
17 Neljasp.	Rudolw	

Get Kuul on 30 Päwa.

18 Rede.	Walerian	päwal
19 Laupääw.	Simon	tuulne ja

ürrikesse aia pärrast. Joann. 16, 16.

20 Pühhap.	3. P. p. Üll. P.	sant ilm,
21 Esmasp.	Willem	Selle
22 Teisp.	Rajus	
23 Keßnäd.	Jüri P.	 3, 44 p.e.
24 Neljasp.	Albert	
25 Rede.	Markusse P.	järrel
26 Laupääw.	Eselias	

Kristusse ärraminneissest. Joann. 16, 5.

27 Pühhap.	4 P. p. Üll. P.	sojad pä
28 Esmasp.	Witalis	wad.
29 Teisp.	Reinmund	
30 Keßnäd.	Erastus	

12nemal selle ku päwal touseb päike pole tundi pärrast kello 4, ning lähkää loja pool tundi pärrast kello 7. Pääw on pitk 15, ja õ 9 tundi.

1 Neljasp.	Wolbri P.	 6, 2 p. e.
2 Rede.	Sigismund	
3 Laupääd.	+ Leidminne.	Selge

Digest pällunnišfest. Joann. 16, 23.

4 Pühhap.	5 P. p. Üll. P.	taewas
5 Esmasp.	Kottard	annab
6 Teisip.	Susanna	sojad
7 Keššänd.	Ulrika	ilmad.
8 Neljasp.	Suur + P.	
9 Rede.	Niggula P.	 1, 23 e. e.
10 Laupääd.	Gordian	

Rõmuštajast. Joann. 15, 26.

11 Pühhap.	6 P. p. Üll. P.	Ullati head
12 Esmasp.	Henriette	sojad
13 Teisip.	Serwatus	päwad.
14 Keššänd.	Kristjan	
15 Neljasp.	Sohwi	 4, 48 p. e.
16 Rede.	Greet	
17 Laupääd.	Anton	Pilwine

Pühhasi Waimust. Joann. 14, 23.

18 Pühhap.	Nelli Pühhi.	taewas.
19 Esmasp.	Teine Pühha.	Wihma ja
20 Teisip.	Kolmas Pühha.	tuult.
21 Keššänd.	Pontusine	
22 Neljasp.	Emilie	
23 Rede.	Zifederius	 5, 20 e. e.
24 Laupääd.	Ester	

Kristus ja Mikodemus. Joann. 3, 1.

25 Pühhap.	3 aino Jum. P.	Heitlikkud
26 Esmasp.	Eduard	ja
27 Teisip.	Ludolp	sojad
28 Keššänd.	Willem	ilmad.
29 Neljasp.	Maksimilian	
30 Rede.	Wikand	
31 Laupääd.	Petronella	 9, 37 e. e.

8mal selle ku päwal touseb päike pole tundi pärrast kello 3. ning lähkääb loja pole tundi pärrast kello 8. Pääd on pitk 17. ö agga 7. tundi.

Nikkast mehhest. Luf. 16, 19.

1 Pühhap.	1 P. p. 3. a. J. P.	Sojad
2 Esmasp.	Mart	pawad
3 Teisip.	Emma	towad
4 Keskend.	Tarius	mürri tamist,
5 Neljasp.	Poniwastus	
6 Kede.	Antonius	 8, 53 e. e.
7 Laupäaw.	Eukretsia	

Eurest õhto: sõma: aiast. Luf. 14, 16.

8 Pühhap.	2 P. p. 3. a. J. P.	rahhe ja
9 Esmasp.	Pitkem P.	wihmaga.
10 Teisip.	Hans	Head
11 Keskend.	Parnabas	wiljalised
12 Neljasp.	Pafilides	
13 Kede.	Tobias	 0, 16 e. e.
14 Laupäaw.	Walerius	

Raddunud lambast. Luf. 15, 1.

15 Pühhap.	3 P. p. 3. a. J. P.	Widi P.
16 Esmasp.	Justina	ilmad.
17 Teisip.	Nikander	

18 Keskend.	Homerus	Wägga
19 Neljasp.	Kerwasius	sojad pawad.
20 Kede.	Wlora	 8, 7 p. e.
21 Laupäaw.	Kael	

Olge armolised. Luf. 6, 36.

22 Pühhap.	4 P. p. 3. a. J. P.	Pilwine
23 Esmasp.	Pafilus	taewas.
24 Teisip.	Jaani P.	Wihma ja
25 Keskend.	Webronia	tuult.
26 Neljasp.	Jeremias	
27 Kede.	Marta	
28 Laupäaw.	Josua	

Rohkest kallafagist. Luf. 5, 1.

29 Pühhap.	5 P. p. 3. a. J. P.	 10, 9 p. e.
30 Esmasp.	Peter Pawli P.	
	Eufina	

tonemal selle ku päwal touseb päike 3 we
rendit pärrast kello 2, ning lähkõ loja üks we
rend pärrast kello 9. Päaw on pitk 18 ning üks
pool tundi, õ agga 5 ning üks pool tundi.

1 Teisip.	Teobald	Wägga
2 KesEnäd.	H. Mar. P.	
3 Neljasp.	Kornelius	sojad
4 Rede.	Ulrik	päwad
5 Laupääw.	Anselm	

Wariferide Dignusfest. Matt. 5, 20.

6 Pühhap.	6 P. p. 3. a. J. P.	 3, 51 p.e.
7 Esmasp.	Demetrius	
8 Teisip.	Kilian	ja paljo
9 KesEnäd.	Kirillus	
10 Neljasp.	7 Wenda.	mürristamis
11 Rede.	Eleonora	
12 Laupääw.	Hindrik	sed, sure

4000 Mehhe söötmissfest. Mark. 8, 1.

13 Pühhap.	7 P. p. 3. a. J. P.	 9, 59 e. e.
14 Esmasp.	Marrette Pääw.	
15 Teisip.	Ponawent	wihma
16 KesEnäd.	Apost. Jagg.	
17 Neljasp.	August	saoga.
	Aleksius	

18 Rede.	Rosina	Selged
19 Laupääw.	Priderika	

Walle Prohwetidef. Matt. 7, 15.

20 Pühhap.	8 P. p. 3. a. J. P.	ja wägga
21 Esmasp.	Daniel	 11, 40 e. e.
22 Teisip.	Maria Magd.	
23 KesEnäd.	Oskar	pallawad
24 Neljasp.	Kristina	ilmad,
25 Rede.	Jakobi P.	neid weikes
26 Laupääw.	Anno	

Illekohtusef maia piddajast. Luk. 16, 1.

27 Pühhap.	9 P. p. 3 a. J. P.	sed tuled
28 Esmasp.	Pantalon	wähhendaw
29 Teisip.	Olowi Pääw.	 7, 57 e. e.
30 KesEnäd.	Kermanus	
31 Neljasp.	Rebekka	wad.

12nemal selle ku päwal touseb päike pole tundi pärrast kello 3, ning lähkääw loja pole tundi pärrast kello 8. Pääw on pitk 17, 6 agga 7 tundi.

1 Rede.	Peetri W.	Kännad
2 Laupääd.	Annibal	
Jerusalemma liina ärrarikmissest. Luf. 19, 41.		
3 Pühhap.	10 P.p.3.a.J.P.	sojad
4 Esmasp.	Tomassus	 11, 11 p.e.
5 Teisip.	Oswald	
6 Keßnäd.	Eigenius	päwad.
7 Neljasp.	Sekstus	Wihmased,
8 Rede.	Pusso	tuulsed
9 Laupääd.	Romanus	

Wariserist ja Tölnarist. Luf. 18, 9.

10 Pühhap.	11 P.p.3.a.J.P.	Lauritse P.
11 Esmasp.	Hermann	 10, 49 p.e.
12 Teisip.	Alara	
13 Keßnäd.	Hildebert	ilmad.
14 Neljasp.	Klementine	Selge
15 Rede.	Rukki M. P.	taewas.
16 Laupääd.	Isaak	

Kurdist ja keletumast. Mark. 7, 31.

17 Pühhap.	12 P.p.3.a.J.P.	Soe lähhäb
18 Esmasp.	Leno	suremaks.
19 Teisip.	Sebald	 3, 12 e. e.
20 Keßnäd.	Pernhard	
21 Neljasp.	Rut	Mürrista
22 Rede.	Willipert	missed
23 Laupääd.	Sakeus	

Preestrist ja lewitist. Luf. 10, 23.

24 Pühhap.	13 P.p.3.a.J.P.	Pertli P.
25 Esmasp.	Ludwil	wihmaga
26 Teisip.	Trenens	
27 Keßnäd.	Gebhard	 3, 51 p.e.
28 Neljasp.	Augustin	
29 Rede.	Joan. Huff.	wähhenda
30 Laupääd.	Benjamin	wad

Kümnest Piddali = többisest. Luf. 17, 11.

31 Pühhap. | 14 P.p.3.a.J.P. | soja.

14nemal selse ku päwal touseb päike 3 werens
 dit pärrast kello 4, ning lähhäb loja werend pärr.
 kello 7. Pääd on pitt 14 ning üks pool, 8
 agga 9 ning üks pool tundi.

September. Söggise-ehf Mikhli-Ku.

1 Esmasp.	Elidius	Ilm on
2 Teisip.	Elisa	
3 Kesknd.	Mansuetes	 7, 41 e. s.
4 Neljasp.	Teodosia	
5 Rede.	Moses	wihmane
6 Laupääw.	Magnus	

Mammonast. Matt. 6, 24.

7 Pühhap.	15 P.p.3.a.J.P.	ja
8 Esmasp.	Mar. Sünd.	tuulne.
9 Teisip.	Pruno	
10 Kesknd.	Sostenes	 3, 10 p. s.
11 Neljasp.	Pöbri P.	
12 Rede.	Sirus	Siis
13 Laupääw.	Amatus	

Raini: Iäna Surnust. Luf. 7, 11.

14 Pühhap.	16 P.p.3.a.J.P.	† Ullendam.
15 Esmasp.	Nikodemus	tulleswad
16 Teisip.	Leontina	
17 Kesknd.	Josepina	fallid

Sel Kuul on 30 Päwa.

18 Neljasp.	Gottlob	 5, 57 p. s.
19 Rede.	Werner	
20 Laupääw.	Wansta	söggisefed

Wee: többisest. Luf. 14, 1.

21 Pühhap.	17 P.p.3.a.J.P.	Matt. Pääw
22 Esmasp.	Morits	pääwad.
23 Teisip.	Osea	 kulumad.
24 Kesknd.	Joann. sam.	
25 Neljasp.	Kleomas	 10, 50 p. s.
26 Rede.	Harald	
27 Laupääw.	Adelw	Miisked

Suremast Käsfust. Matt. 22, 34.

28 Pühhap.	18 P.p.3.a.J.P.	santid
29 Esmasp.	Mikhli P.	ilmad.
30 Teisip.	Hironimus	

12nemal felle fu pääwal touseb päife kello 6, ning lähhab loja kello 6. Pääw on pitk 12, ning 6 ka 12 tundi.

Oktober.

Wina-ehf Roja-Ru.

1 Kestnäd.	Wolmar	Kulmad,
2 Neljasp.	Wolrad	 6, 4 p. 8.
3 Kede.	Jairus	
4 Laupäaw.	Prants	wihmased

Ulwatud innimessest. Matt. 9, 1.

5 Pühhap.	19 P.p.3.a.3. P.	Leikusse P.
6 Esmasp.	Eiso	ilmad,
7 Teisp.	Malo	fange
8 Kestnäd.	Tomasia	tulega.
9 Neljasp.	Zionissus	
10 Kede.	Melkior	 10, 40 e. 8.
11 Laupäaw.	Purkart	

Pulma ridest. Matt. 22, 1.

12 Pühhap.	20 P.p.3.a.3. P.	Seltlik
13 Esmasp.	Teresia	ilm.
14 Teisp.	Kalikstus	Wägga
15 Kestnäd.	Heddo	tormised
16 Neljasp.	Kallus	
17 Kede.	Leonhard	
18 Laupäaw.	Lukas	 7, 86 e. 8.

Sel Kuul on 31 Päwa.

Runningamehhe Poiaht. Joann. 4, 47.

19 Pühhap.	21 P.p.3.a.3. P.	ja
20 Esmasp.	Welißus	pahhad
21 Teisp.	Ursel	ilmad.
22 Kestnäd.	Kordula	Selge
23 Neljasp.	Sewerin	
24 Kede.	Salome	
25 Laupäaw.	Krispin	 5, 52 e. 8.

Kawwalast sullasest. Matt. 18, 23.

26 Pühhap.	22 P.p.3.a.3. P. (Lutter. õige usso üll. P.)	
27 Esmasp.	Kavitolin	taewas
28 Teisp.	Simon Juda	ja wägga
29 Kestnäd.	Narssesus	kulm.
30 Neljasp.	Upsalon	
31 Kede.	Wolfgang	

16nemal selle ku päwal touseb päike pole tundi pärrast kello 7, ning lähkääb loja pole tundi pärrast kello 5. Päaw on pitt 9, õ 15 tundi.

1 Laupääd. | Pühhade Pääw. | 7, 8. e. 8.

Kohto: Rahhasi. Matt. 22, 15.

2 Pühhap.	23 P. p. 3. a. J. P.	Hingede P.
3 Esmasp.	Gottlib	Selge
4 Teisp.	Otto	ja külma
5 Keisnäd.	Plandina	ilm.
6 Neljasp.	Kaspar	Tormised
7 Rede.	Baltasar	ja
8 Laupääd.	Klaudius	

Jairi Lütrest. Matt. 9, 18.

9 Pühhap.	24 P. p. 3. a. J. P.	 7, 49 e. 8.
10 Esmasp.	Mart. Lutter.	
11 Teisp.	Mart. Piisk.	niisked
12 Keisnäd.	Jonas	ilmad.
13 Neljasp.	Arfadius	
14 Rede.	Pridrik	Siis
15 Laupääd.	Leopold	

Hirmsast ärrakautamisse tööst. Matt. 24, 15.

16 Pühhap.	25 P. p. 3. a. J. P.	 8, 16 p. 8.
17 Esmasp.	Alweus	

18 Teisp.	Gelasius	tulleb
19 Keisnäd.	Liisbet	külma.
20 Neljasp.	Amos	Pilmne
21 Rede.	Maria Ohw.	taewas.
22 Laupääd.	Sesilia	

Wiimsest kohtust. Matt. 25, 31.

23 Pühhap.	26 P. p. 3. a. J. P.	 1, 54 p. 8.
24 Esmasp.	Surnutte P.	
25 Teisp.	Jossias	Lund
26 Keisnäd.	Kaddrina P.	ja külma.
27 Neljasp.	Konrad	Selge taes
28 Rede.	Jetta	was.
29 Laupääd.	Künter	
	Ewart	

Kristusse Sisse: soitmissest. Matt. 21, 1.

30 Pühhap.	1 Kr. Tull. P.	 11, 18 p. 8.
	Andresse P.	

gmal selle ku päwal touseb päike pole tundi
pärast kello 8, ning lähkõb loja pole tundi pärs
rast kello 3. Pääw on pite 7, agga õ 17 tundi.

Detsember.

Joulo-Ku.

1 Esmasp.	Arend	Külm
2 Teisp.	Kandidus	
3 Keßnäd.	Talo	
4 Neljasp.	Parbo	lähkäs
5 Kede.	Sabina	suremaks.
6 Laupäaw.	Nikolas P.	

Tähhed enne wimist Päwa. Luk. 21, 25.

7 Pühhap.	2 Kr. Tull. P.	Lummes
8 Esmasp.	Mar. Sam.	saddo,
9 Teisp.	Juhkum	 4, 27 e. e.
10 Keßnäd.	Lühhem P.	ja taewas on pilwine
11 Neljasp.	Tamaskus	
12 Kede.	Ottilia	
13 Laupäaw.	Eutisia	

Joannes wangitornis. Matt. 11, 2.

14 Pühhap.	3 Kr. Tull. P.	ja
15 Esmasp.	Johanna	uddune.
16 Teisp.	Albina	 8, 13 e. e.
17 Keßnäd.	Ignatius	

Set Kuul on 31 Päwa.

18 Neljasp.	Kristow	Pickale
19 Kede.	Eott	lange
20 Laupäaw.	Abraham	

Joannesse tunnistusfest. Joann. 1, 19.

21 Pühhap.	4 Kr. Tull. P.	Toma. P.
22 Esmasp.	Peata	Külm,
23 Teisp.	Tagobert	 0, 47 e. e.
24 Keßnäd.	Adam. Ewa	sure toro miga.
25 Neljasp.	Joulo	
26 Kede.	Teine Pühha.	
27 Laupäaw.	Kolmas P.	

Imme's pannemisfest. Luk. 2, 33.

28 Pühhap.	P. p. Joulo.	Süta L. P.
29 Esmasp.	Noa	 6, 16 p. e.
30 Teisp.	Tawet	
31 Keßnäd.	Silwester	

ionemat selle ku päwal touseb päike werend pärs
rast kello 9, ja lähkäs loja 3 werendit pärrast
kello 2. Päaw on pitk 5 ja üks pool tundi, 6
18 ja üks pool tundi.

Päwa: ja Ku: warjutamissed.

Sel aastal warjutakse Päike nellikord ja Ku kakskord, agga meie maal on üks Päwa- ja üks Ku-warjutamine üksi nähha, se teine ja neljas, mis siin al on nimmetud.

Esimenne on meie maal näggematta Päwa-warjutamine, 10mal Nädriku päwal.

Teine on meie maal nähtaw Ku-warjutamine 25mal Nädriku päwal, kello 3, 45 minutid hommiko, ja lõppeb kello 5, 31 minuti hommiko.

Kolmas on meie maal näggematta Päwa-warjutamine 9mal Kiiunlaku päwal.

Neljas on meie maal nähtaw Päwa-warjutamine 6mal Heinalu päwal. Tallinnas hakkab se warjutamine kello 3, 40 minuti pärast lõunat, ja lõppeb kello 5.

Wies on meie maal näggematta Ku-warjutamine 21st Heinalu päwal.

Kues on meie maal näggematta Päwa-warjutamine 4mal Peikussiku päwal.

Uasta muutmissed.

Kewwade hakkab 8mal Paastoku päwal, kello 7, 58 minuti pärast lõunat. Siis on päaw ja ö ühhe pikkused.

Sui hakkab 9mal Janiku päwal, kello 5, 4 minuti pärast lõunat. Siis on meil keigepitkem päaw.

Süggise hakkab 11mal Mihkliku päwal, hommiko kello 7, 4 minuti. Siis jälle on päaw ja ö ühhe pikkused.

Talwe hakkab 10mal Jouloku päwal, hommiko kello 0, 26 minuti. Siis on meil keigelühhem päaw.

Teadaandminne mil, ja kus lada-
piddamist on.

1. Tallinna Rubbernemangus.

Tallinnas 1. suur saksa laad. 20ma Junist
ku otsani. 2. Mihkli-ku 26 kuni 28
päwast ja petakse weiste ja hobboste lata.

Haapsalus Neäri-ku 10 ja 11 päwal ja
Mihkli-ku 14 ja 15 päwal.

Jõehtmes nädal pärast Mihli-päwa.

Jõhwi, Mihli-ku 24 mal päwal ja weel
2 päwa.

Reblaste moisas Mihli-päwal, ja weel 2 p.

Keila kiriko jures Mihli-päwal.

Kollowerres, Neäri-ku 17 mal ja 18 mal
päwal, ja Wina-ku 4 mal ja 5 mal
päwal.

Lihhulas, Esmapäwal enne Wasila päwa,
ja Mihli-ku 24 mal p.

Märjama kiriko jures, 3 mal Krist.
tullemise p.

Ortikal, Neäri-ku 7 mal ja 8 mal p.

Paides, Künla-ku 3 mal p. — Jani-
ku 25 mal p. ja Mihli-ku 10 ma
ja 11 mal p.

Paldis, Künla-ku 2 ja 3 mal p. —
ja Mihli-ku 21 ja 22 p.

Rakwerres, Neäri-ku 27 ja 28 p. —
Jani-ku 16 ja 17. p. — ja Mihli-
päwal.

Raplas, esimesel redel pärast Mihli- ja
kolmandamal redel pärast Neäri päwa.

Rubbermango kohto kässo järrele ei pea
ennam lubba ollema, ei laupäwal egga püh-
hapäwal lata piddada, waid, päaw pärast
pühhapäwa.

2. Kia kubernemangus.

Abja moisas, Mihkli-ku 2 ja 3 mal p.
Antso mois., Mihkli-ku 14 mal p.
Audro mois., 13 ja 14 Mihkli-ku päwal.
Helme mois. 15 mal Leikusseku p.
Rao mois. 10 mal Porri-ku p.
Kantso mois., 30 mal Rukki-ku p.
Kastna mois., 15 mal Mihkli-ku p.
Killingi mois., 4, 2 ja 3 mal Mihkli-ku p.
Kirrepeäl 17 mal Mihkli-ku p.
Roorte mois., 15mal Mihkli-ku päwal.
Wastemoisas, Oktobri-ku 2 ja 3 päwal.
Rosse mois., 24 mal Rukki-ku p.
Kurresare liinas, 1) 6mal Webruaril hakkab suur saksa laat; petakse kümme päwa.
2) 1 Wina-ku päw. ja 3 päwa pärr. sedda.
Lustiwerre moisas, 15 mal Porri-ku p.
Mönniste mois., 10 mal Septembril.

Moisekaste mois., 10 mal Augustil.

Mustwees Marti-päwal.

Oldre mois., 10 ja 11 mal Septembril.

Perno liinas, 20 Julil hakkab saksa laat; petakse kolm nädalat. — Weiste ja hobuse laat esmaspäwal ja teisipäwal enne Mihklit. Kolmas laat petakse esmaspäwal ja teisipäwal pärrast 3 Kr. tull. P.

Pölsamaal, 17 mal Mihkli-ku päwal.

Pörawerre mois., 13 mal Septembril.

Räppinas, 4 mal ja 5 mal Mihkli-ku p.

Rossi mois., 24 mal Leikusseku p.

Rouge mois., 8 Mihkli-ku p.

Senno mois., 21. Mihkli-ku p.

Tarto liinas, 1) Suur saksa laat, hakkab päaw pärrast 3 Kuninga päwa, petakse kolm nädalat. 2) Peetri laat, 29. Juulil. 3) 8 Septembril. 4) Mihkli-laad, 29 Septembril.

Tarwaste moisas, Peetri-päwal.

Walga liinas, 1) Saksa laat, hakkab 2. Webruaril, petakse 8 päwa. 2) Jani-päwa laat. 3) Mihkli laat 24 mal Mihkli-ku p. 4) Marti-päwa laat.

Wasseliinas Mihlipäwal.

Werro liinas, 1) Jani päwal. 2) 24 Mihkli-ku p. 3) 22 Künslaku p. suur saksa laat 8 päwa. 4) 10 mal Tälweku p.

Weski moisas, 15 Porri-ku päwal.

Willandi liinas, 1) Saksa laat 2 Künslaku p. 2) Janipäwa laat. 3) Mihkli laat 24 Mihkli-ku päwal.

Keisri Hõrra Suggoselts.

Nikolai I. Wenne:Rigi Ülemwallitseja ja Keiser, sündinud 25. Junil 1796. — 45 aastat.

Aleksandra Weodorowna, Keisri Praua, sünd. 1. Julil. 1798. — 43 aastat.

Nende lapsed:

Suurwürstid:

1. Aleksander Nikolajewits, Wenne:Rigi aujärje pärria, Tsesarewits, sündind 17. April 1818 — 23 aastat.
2. Konstantin Nikolajewits, sünd. 9. Septbr. 1827.
3. Nikolai Nikolajewits, sünd. 27. Julil 1831.
4. Mihhail Nikolajewits, sünd. 13. Oktobr. 1832.

Suurwürsti printsessid:

5. Maria Nikolajewna, sünd. 6. Aug. 1819, laulatati 2. Julil 1839 Leugtenbergi Wallitseja, Maksimiliani prauaks.
6. Olga Nikolajewna, sünd. 30. August. 1822.

7. Aleksandra Nikolajewna, sünd. 12.
Juni 1825.

Reisri wend.

Suurwürlst Mihhail Pawlowits, sünd.
28. Jan. 1798. — 43 aastat.

Temma Praua: Helena Pawlowna, sünd.
28. Detsem. 1806. — 35 aastat.

Nende lapsed:

Suurwürlsti printsessid:

1. Maria Mihhailowna, sünd. 25.
Webr. 1825.

2. Elisabet Mihhailowna, sünd. 14.
Mai 1826.

3. Katarina Mihhailowna, sünd. 16.
Aug. 1827.

Reisri bed.

1. Maria Pawlowna, sünd. 4. Webruar
1786, laulatati 3. Augustil 1804. Weis-
mari Ma Wallitseja Karl Wridriki
prauaks.

2. Anna Pawlowna, sünd. 7. Jan. 1795,
laulatati 21. Webr. 1816. Hollandi Ma
párrispárria, Prints Willemi prauaks.

Juttustamis sed,
meie armisa ma:rahwa hinge heaks.

I.

Wastopanneminne ülle matte targa
seadmiiste wasto sadab ennamiiste
sure hädda ja willersusse peäle.

Dlli üks kaunis hea mois, mis agga, tag-
ga järrel, walla ja made polest sepárrast
allapiddi láks, sest et olli kaua aega ühhe
wanna lest-praua káes olnud, kes ühtepuhko
põddes ja ei saand mitte toast wálja. Suur
Jummal olli kibbeda ahhaustussega temmale
wodrakš tulnud, sest et keik temma kuus
poega siis, kui ollid jo kest-iggased mehhed,
teine teise järrele, said warratse surma pole
kutsutud. Kaks neist, kes need wannemad,
said Pohla: maal otsas sel wiimsel hirmsal
sda: aial ja selle pea-liina Warsowi árra-
woitmisse jures. Need nelli teist surrid

korra pärrast tiiskust ärra. Se willets
wanna emma olli wimaſs keigest ſündſamaſt
abbist ilma. Lotis ſeſt poleſt weel keige
rohſkeminne ühhe junkro peäle, kedda iſſe
olli ülleſkaſwatanud, ja kelleſt käl ſuurt
luggu piddas, olgo käl, et mees olli kawwal,
kälwato ja üllekohtune. Moisknikkud ſeäl
timberkaudo arwasid käl tihti ſedda ülle-
annetumat junkrut ſuallufeſs praua ees;
agga ſeſt ei tulnud ühtegi wälja. Wimaſs
andis mois, junkro pettuſſe läbbi, ja wä-
tima walla jouo pärraſt, arwamatta wähe
kaſſo kätte. Wald olli holetuſſe, praſſi-
miſſe ja laſſumieſſe läbbi nenda nurja lai-
nud, et mois piddi üſna alwa hinnaga ärra-
müdud ſama. Olli weel dn, et juhtus ühhe
auſa mehhe kätte, keſ kōhhe ſedda mitme-
ſugguſt wigga ärratundis, mis läbbi walla-
rahwas olli otſa ſanud, ja et ſelle herra tar-
kuſ ja joud andis, nattuke hawalt ſedda
parrajat abbi ſata.

Se pahha waſtopanneminne üllemaſte
targa ſeädmieſte waſto olli ka üks neieſt
ſüdeſt, mis walla hōlpo rikkuſid. Ennamieſte
keie tarwiliſſed kälmiſſed ſaid ſeäl kōggone
ärranaertud. Sedda ſuurt Jummalä hea-
teggemieſt, mis läbbi temma heldus innimeſſi
on aitnud, hulk lapſi ello ja terwe liikmette
pole hoida, ſedda rouge-pannemieſt, ſai ſeäl
wallas üſna ärrapōlgtud. Käl kohto poleſt
ſai kangeſte taggaſunniitud; ommeti rahwas
püüdiſid, keige tühja wabbandamieſe ja en-
namieſte ſelge walle. ſanna läbbi, ennäſt
peäſta ſeſt, et emmad lapſi ſenna kōkko
wiſid, kuſ neile rougid piddi pandama. —
Oh kui paljo olli ſiis ſel uel moieſa: herral
teggemieſt, enne kui armo ja hirmo läbbi
ka ſelle ainſa aſjaga agga kōrda ſai, et
lapſi digel aial rouge: panniale paſſuti.
Moieſa: herra kälis tihti perreſid läbbi ja
kulas, nenda kui keige mu tarwiliſſe aſja,
ka ſe järrele, kaſ iggaühhe lapſele, mis jo

selle ealinne olli, rouged ollid pandud. —
Üks perrenaene seäl wallas olli, ka selle
ue ausa ja hoolsa herra al, ni karmal olnud,
omma kolm last aastast aastani rouge-pan-
nemisse eest allati ärrapetta, nenda et keif
kolmed weel tännini ilma rougeta ollid
olnud. Kiitles ennast koggone teiste naeste
wasto omma wastopannemissega, ja nae-
ris teisi, kes wimalis ommeti ollid õppind,
ka nisugguste üllematte käsikude alla heit-
ma, mis essi otsa neile kül nattukest tülli
saatsid, ja kust se kasso, mis neist piddi
tulles, ei näitnud mitte järsko wälja.
Sel wastopannia perrenaesel olli ommas
maias omma tiggedusse polest täis woimus;
sest et mees, kes ennam kõrtsis istus, kui
omma perre-wallitsusse eest truište hoolt
kanda, ei holind omma laste hoidmisest
ei suggogi mitte.

Kui jälle rouge-pannemisse aeg kätte
sai, satis moisa-herra walla tallitajat senna

perresse, ja lastis sedda naest temma kolme
lastega waggise moisa tua. Said siis kül
neilgi rouged pandud; agga emma, tee
peäl koio minnes, nühhis need rouge-koh-
had kuivaks; ja kui hakkasid segipärrast
suggo tousma, rikkus neid melega koggone
ära. Surustelles weel peälegi naabrette
wasto sest, et olli ka sel korral jälle omma
kurja wastopannemissega korda sanud.

Ürrikest aega pärrast sedda ollid seäl
ümberkaudo liikumas need pärris-rouged,
mis ma-rahwas issearranes Jummal rou-
geks nimmetawad, olgo kül et neid pandud
rougid enneminne weel Jummal rougeks
sunnib arwata. — Keif lapsed seäl wal-
las, kel jo enne pandud, jäid neist ilma.
Selle wastopannia perre sees ükēnes lang-
sid keif kolm last ühhe korraga rānga haige
wodi peäle. Hirm ja halledus kippus peäle,
neid armetumaid nähhes, kel ei olnud üh-
heksa päwa järrel mitte innimesse näggo

ennam. Se willets emma, kes nüüd kül
omma wastast meelt kibbedaste kahhetse,
ei saand sest nisammoti wähe abbi, kui ka
sest rohust mitte, mis tohtri kasso peäle
rohkeste moisast sadeti. Piddi kolm ter-
wed nädalad, mil keik naabred heina tö
kallal ollid, omma surmani waewatud laste
jures seisma, ja peälegi sedda rāngat murre-
koormat ainouksi kändma, sest et mees ei
lahkund ennam kortsist ärra. — Said siis
wimaks selle ülleannetuma mehhe kätte san-
numed, et piddi wahhest kōio tullesma, pu-
sārki murretsema selle norema lapsese, kes
tullise wallo ol olli hinge heitnud.

Kui mattusjed möda, kergitasid kül need
teised lapsed suggo; agga sel wannemal sai
silma walguš hopis kustutud, ja kessmis-
sel ollid liikmed nenda kōkko wennitud, et
ei saand jalga mahha panna, waid piddi
sure hāddaga õppima, kahhe kargo naal
koblina. Se ahhastusse joon, mis siis

sel willetsal emmal juhtus, olli nüüd weel
kibbedam, kui enne sedda; ja ei mitte üks-
nes sest, et mehhe prassimisese pārrast leib
üksna otsas olli; waid et se waene pimme,
kes neljateistkümmet aastat kais, ühtepuhko
omma nurga sees tabsase waimoga äggas,
ehk aioti jälle ārdaste kaebas: „oh armas
eideke, miks olled sedda keige raskeemat põl-
we minno ja minno willetsa wenna peäle
saatnud? Olleksid woid meid selle kibbeda
järe eest hoida, siis kui ei olleks mitte selle
abbi wasto tõrkunud, mis sinno lastele
pakkuti!“

Se õnneto emma ei kannatand sedda
wingumist mitte pitka peäle. Sedda risti
iggal päwal ja õsel nāhhes, panni se wi-
maks temma süddant lõhkema. Kui olli
kibbeda hinge wallo ja kahhetsemisese al,
omma wastopannemisese sū pārrast, hinge
heitnud, laskis moisa-herra omma kulluga
tedda matta; sest et perremees olli keik maia-

warrandust jomisse läbbi otsani ärrarai-
sanud; wöttis mollemad armetumad lapsed
moisa, ja sowis neile armo-leiba. Issa
pidi kerjamisse keppi kätte wõtma, ja sai
ühhel hommikul ommas küllas ühhe sõn-
niko hunniko peält surnuks leitud.

Oh armsad luggejad! eks südda ei lähha
teile halledaks, sedda otsa kuuldes, mis me-
letuma wastopannemisse järrele jouab?
Oh jätke siis nisuggust kippumist mahha,
mis ikka melehaigusse, hädda ja willetsusse
kätte wiib. Püüdke üllematte käske möda
tehha ka siis, kui need seadmissed ei ollegi
igga kord teie mele järrele, ja kui ei sa ka
kohhe iggaühhe pärrast arro sest, mis tar-
wis se on, egga mis kasso se sadab? Tulle-
tage seks Onnisteggia sanno ennestemele,
kes „õnsaks kidad neid, kes ei nä, ja siiski
ustwad.“ (Joan. 20, 29.) Egga ärge tüd-
dinege ka mitte ärra, ikka ueste jälle süd-
dameisse pannemast sedda õppetust sest, kui

hädaste innimenne peab ennese ülle wal-
wama, et ei kippuks mitte selle alwa jo-
misse-patto peäle! Näte, sel mehhel, kellest
seäl juttustati, ei jänud wimaks mitte kop-
pikat järrele, omma willetsat naest, pärrast
temma kibbedat surma, ma: mulda panna.
Ja mis alw kocht olli se, mis temmal isse,
pärrast temma mõllamist, surma wodik-
sai! — Egga ehk on monnigad teie seast,
kes se peäle ütlewad: „Ei, Jummal olgo
tännatud, meile ei tulle selle pahha liajo-
misse pärrast ennestele ühtegi wigga karta,
ei ihho egga hinge polest. Meie omma tar-
kus saab meid kui wägga se eest hoida, et
ei lähha sedda wina prukimist meie jures
mitte liaks.“ — Au sago teile, mo armad,
kui kindlaste jätte selle tarkusse nou peäle!
Egga ärge sage segipärrast mitte liig jul-
geks! Innimesse tarkussaga on ikka heitlik
luggu. Liig julgus ei olle muud, kui selle
sallaja kurja-kiusaja kawwal awwatellemenne

teie sees. Urge pange mitte, uhkest melest,
selle surema tarkusse nou wästo, mis nüüd
jo hea kord ausad ja jummalakartlikkud
innimesed ennestele on wõtnud, sedda wi-
na prukimist wiimse tilgani koggone ärra-
wanduda. Sesamma nouwõtminne läh-
haks ehk keige enneminne neile häddaste
tarwis, kes arwawad ennast üsna püsti
omma ennesta tarkusse peäle seiswad, ja kel
ei olle ühtegi kartust selle seestpiddise kiusaja
pärast. Eks pühha Paulusse maenitsusse
sannad ei käi keige nisugguse liigjulgusse
peäle, kui ta ütleb: „Kes ennast arwab
seiswad, se katko, et temma ei lange“
(1. Kor. 10, 12.), ja jälle: „Moudke en-
naste õnnistust takka kartusse ja warri-
tussega!“ (Wilib. 2, 12.)

II.

Wannematte pattud nuhheldakse laste
kätte.

„Kui tam, ni wõtsud!“ ütleb wanna san-
na. Jah, oh kui tihti näme, et sesamma
üsna õige sanna on! Eks wannematte üle-
annetumad ello-wisid ei sünnita peagi laste
juresk furjad ello-wisid, siis kui nisuggused
pahhad kõmbad allati noorte silmade ees on.
Monned jummalakartmata laste = wanne-
mad õppetawad pealegi, Jummal parrago,
koggone täie melega ommad lapsed furja
ammeti peäle: wallawad neile ehk wäggise
wina suhho, et neile wina maggo aegsaste
maggusaks lähaks; ehk wannemad anna-
wad lastele sedda furjusse nou, naabrette
aitade ja kirstude seest rahha ja muud asjad
ärrawarrastada, ja ei wõtta mitte üksnes
neid warrastud asjo laste käest wästo, waid
kidawad neid weel pealegi, siis kui nemmad
selle furjaga karmwalaste korda on sanud.

Siiš agga, kui sest muist ülestouseb, õppe-
tawad monned jummalakartmata laste-
wannemad lapsi, kuida saaksid selge walle
warral ennast läbbiaidata. Kui nüüd lap-
sed ennast annawad hea melega nisugguse
kurjusse peäle juhhatada, oh mis on siis õi-
gem assi kui se, et wannematte pattud nuh-
heldakse laste kätte. Agga sedda teate jo
muidogi, ja liati omma kalli Katkismusse
ramato seest, et, kui lapsed Jummal sanna
kuulwad, ja Sedda ennam kardawad kui
innimesi, pühha ja õige Jummal neid siis
ei nuhtle mitte wannematte pattude pär-
rast. — Halle luggu on agga ikka se, et
laste- wannemad, kes alwal ja pattusel wi-
sil laste filmade ees ellawad, ei woi mitte
ette arwata sedda hirmust põlwe, kuhho
need willetsad eksitud hinged wimaks sawad.
Oh kui mitto neid on, kes saaksid teile,
armsad laste- wannemad, sest polest hir-
mutamisseks olla. Wõtke sepärrast enneste

õppetusseks ka sedda juttustamist sõbra me-
lega kuulda, kelle sündinud asja sesamma,
kes sedda siin teie ette panneb, muist omma
filmadega on näinud.

Uhhes wallas olli üks neljapäwa perre-
sullane, kessealine mees, Jaak nimmi.
Holetusse, laiskusse, lahkumisse ja war-
gusse läbbi satis temma moisawallitsussele
allati suurt melehaigust, ja omma perre-
mehhele mitmesuggust kahjo. Istus sõdt-
misse aial ühtepuhko kõrtsis, ja ei kandnud
ühtegi hoolt omma teo hobbose eest, mis
ukse ees wahtis. Sest läks hobbone ni
rammotumaks, et ei jaksand ial mitte maad
wäljakünda. Peäle sedda sai Jaak iggal
õhtul ni hiljaste koio, sest et ei woind mitte
kõrtsist warreminne lahkuda, ja maggas siis
jälle ni kaua, et kesi- hommikul wast tõle
sai. Piddi sepärrast, nelja päwa assemel,
ennamiste nädala otsa moisas ollema, et
saaks hädda pärrast omma seatud tõga tas-

sa. Kui perremehhe kahjo sest ikka sure-
maks läks, ja moisa nomiminne ei moddund
ühtegi, piddi perremees sedda nurjatumat
meest ommast leiwast ärrasaatma. Jaak ei
leidnud kuskilt teist tenistust, sest et tedda
olli ümberkaudo teada laiskusse ja jomisse
himmoga, ning et temmal, nisammoti kui
temma naesel, se pahha ammet olli, perre
warrandusse asjad näppistada. Riskus
weel enne kui ärraläks ühhel ösel omma
wanna perremehhe ja temma naabre aitad
lahti, wiis rahha ja hõbbedad seält ärra,
warrastas seältsammast kõrtsist, kus kõrtsi
misk tedda sundjatte eest ni mitto korda kaw-
walal wisil olli warjule hoidnud, kõrtsi
hoost ärra, sai sedda sani ette panna, wõt-
tis omma naest ja kahheaastast poega peäle,
ja pöggeneš Peipse pole. Et süggaw talw
olli, sai temma ülle järwe, ja Pleskowi male
ühhe wennelase jure, kes tedda tenistusesele
wõttis. Sel temma uel ülleannetumal per-

remehhel ei olnud muud, kui hobbose war-
rastamisse ammetit. Jaak sai temmale
peagi sureks abbiks selle nurjatuma ammeti
sees, ja korjas ennesele kaunist ratto-rahha,
sest et perremees temmale igga warrastud
hobbose peält kaskkümme rubla tassus.
Sedda kurjat ello-wisi Jaak olli jubba
terwed kahheksateistkümme aastat pruuti-
nud, kui hakkas omma poega, Mihkel nim-
mi, kes siis jo kahtekümnet kais, sellesamma
kurjusse peäle õppetama, misga poeg ni-
sammoti kermeste korda sai, kui isä.

Ühhel hommikul tulli teine mees, kellega
Jaak olli suurt sõbrust teinud, ja andis
temmale sallaja teada, et kohhus olli märko
sanud sest pahhast ammetist, mis neil seäl
perres olli. Jaak wõttis se peäle kohhe sedda
nou, omma naese- ja poiaga seält ärra-
joosta. Teadis sedda kohta, kus wennes-
lane omma rahha ühhe plek-kasti sees hoi-
dis, ja mis ta piddas ühhes augus rohho-

aia sees, kus suur kiwvi peäl päis. Kui perremees selsammal päwal omma seltsi-meest olli kutsnud, temmale omma rõdwi ammeti jures ueste abbiks olla, panni Jaak ennast haiget ollewad, nenda et perremees piddi ainouksi wäljamineema. Jaak tõttis kohhe rohho : aeda, weretas sedda kiwvi assemelt ärra, sai sedda plek : kasti kätte, kus paar sadda rubla sees, wöttis sedda rahha ärra, warrastas peälegi perremehhe kääst kaks priisked hobbofed, panni neid sani ette ja läks naese : ja poiaga ülle järwe, sest et kowwa talwne aeg olli. Kallas siis omma sündimisese kohha pole taggasi.

Selle pitka aia sees, et olli ärra-olnud, olli moisa wallitsus teiste kätte sanud : kortsis olli jo neljas põlli. Teised korts-mikkud ollid puhhas sure mürrinaga ärra-aetud sanud ja kochto trahwi ja nuhtlusse alla langend, sest et mitto tallopoega seäl ümb. rkaudo korts-mikkude kurja arwatelles

misse ja pettusse läbbi ollid otsa sanud. Walla rahwa hulgas ollid need wannad puhhas surnud, ja need noremad ei teadnud sest Jagust ja temma perrest ennamieste ühtegit. Mees andis ennast moisale ülles, kes ta olli, pallus sedda wanna perre kochta ennesele, kus ennemuisse olli sullaseks olnud, ja mis praego moisa kääs olli, ja lubbas, omma ennese jouo läbbi sedda kochta assutada. Et selsammal aial rahwa üllekirjotamine juhtus, sai mois sedda meest, temma naese : ja täis kasnud poiaga ilma tülita wasto wotta, ja andis sedda temmast pallutud perre kochta temma kätte. — Pois, Mihkel nimmi, sai nüüd wast kirriko õppetusse alla; agga sest et ei teadnud ramast mitte tähhekest, ei sõma-palwetki peast, sepärrast piddi nellit korda kääma, enne kui, wimaks ommeti wannodusse pärrast, lerist lahti sai. Se agga, mis olli hopis ussina minne ja selgeminne isä kääst õppind, se

olli se õnneto wargusse ja lahkumisse am-
met. Et issa jo hakkas wannaks minnema,
ja et liajomisse labbi omma ihho rammo
ja maia joudo hea kord olli allapiddi saat-
nud, siis temmale ei jãnud jãrrele, mis olli
tãnnini kõrtsi tarwidusseks poiale jãgga-
nud; agga sedda kurja nou olli temmal kũl
alles, mis ta poiale andis, ennesele kawwa-
laste ja pettisel kombel kõrtsi-rahha murret-
seda. Mihkel olli ussin kũl, sedda nou tõeks
saatma. Olli süggisene aeg: rufki nabrad
seisid wãljal. Mihkel sai selle kurja mõtte
peãle, pattonouga putuda; mis Jummal
luffo al seisab: hakkas moisa rufkid wãl-
jal rabbama. Olli essi otsa ja nago kat-
seks kahhe wakkaga rahhul. Mõõs neid
warra hommiko, enne kui rahwas hakkas
likuma, kõrtsmikkule, kes keif wargusse asjo
wina wãsto õstis. Mihkil ei olnud mitte
suurt kasso ommast põllo-wargussest. Se
pettine kõrtsmik moistis temmale ni alwa

hinna rufkiste eest, et agga se wanna wina-
wõlg sai mahhastutud, ja selle ue heaks
ühheksakümmed kuus koppikat sisse jãwad.
Sellesamma pattuse kauba jures mollemad
kelmid jãtsid tãhhele pannematta, et seãl
kõrtsi laua peãl üks wõdras teekãia olli,
kedda nãhti süggawaste maggawad, kes
agga keif nende pettusse sannad olli kuul-
nud. Kui sesamma õiglane mees, sest nenda
ta andis ennast tagga jãrrel õlles, olli leiba
wõtnud, lãks ta moisa ja rãkis otsekõhhe
õlles, mis seãl kõrtsis sel hommikul olli sũn-
dinud. Moisa wannem pallus, et se wõd-
ras mees ni kaua piddi seãl wibima, senni
kui kõrtsmik kut olleks moisa kutsutud sanud.
Kõrtsmik aias hakkatusses kũl taggasi sed-
da asja, mis temma kãest pãrriti; agga kui
se wõdras mees temma ette astus ja mit-
mel wiisil tõeks tunnistas sedda, et olli keif
selgeste kuulnud, mis seãl kõrtsis sai rãki-
tud; siis teine ei wõind sedda mitte ennam

ärrasallata. Herra pakkus selle tee-käiale,
temma dige mele tassumiseks, rubla; agga
teine pallus wägga selle wasto, sepärrast et
ei näitaks sedda wisi, nago olleks rahha ehk
mu kasso pärrast neid kaks meest tülli sisse
saatnud. Mois kitis siis temma diget meest,
tännas lahkestes tedda temma waewa eest,
laskis temmale ausa roa-laua ette panna,
ja jättis tedda Jummalaga.

Kõrtsmik langes Haakrihter-herra kib-
beda ihho nuhtluse alla, ja pididi pealegi
wiiskümme rubla kruno heaks trahwi
maksma. Mihkel sai surema linna-kohu
kätte ärraantud, ja monne nädala pärrast
fui wang jälle male sadetud, kus kohhus
temmale kolmkümme pari witsi firriko-
sambas olli moistnud.

Sesamma kibbe häbbi luggu nähti tedda
eesti otsa parrema mõttede pole saatwad.
Liggi terve aasta ellas temma sedda wisi,
et ei saand suurt süüd temma peale tõsta.

Sel aial olli temma issa, kes kõrtsi mõlla-
mise läbbi omma terwist üsna ärrarikkus-
nud, tullise wallo al furnud. Mois hakkas
poia moislilikko ello peale lootma, ja andis
sedda perrekohu temma kätte. Agga peagi
läks sel norel perremehhel se alw kõrtsi päi-
jälle wannalwisil armsaks. Ka pärrast sed-
da, kui olli naese wõtnud, ja weel, kui jo-
monned lapsed temmal, ei olnud segipärrast
ühtegi muud murred temmal, kui et saaks
keige wähheminne igga pühhapäaw ja es-
maspäaw õhtoni kõrtsis istuda.

Ollid monned head aastad mõda lainud.
Maia asjad said küll Mihkli meletuma ello
wisi läbbi nattuke hawalt allapididi; agga
perrenaese tru murre hoidis neid hädda pä-
rast ikka weel ülespididi, ni paljo ommeti,
et ei langend mitte koggone; sest naene olli
moislik ja tüddimatta tõteggia innimenne.
Püdis ka keigest wäest omma kuus last jum-
malakartlikult üleskaswatada; agga,

Jummal parrago, nende kahte wannema laste jures keif temma tru murre olli ilma asjata. Ollid issa kurtjad wiisid ka ennestele armsaks wiisiks wõtnud. Rippusid nendasammoti laiskusse, wargusse ja lahkumisse peäle, olgo kûl et teine olli tüdruk, ja et muido tüdrukud hopis ennam weel hoollad on, omma au ennestele hoida.

Kui mollemad wannemad lapsed jo täie ealisseks ollid sanud, juhtus selle verrele üks hirmus luggu. Issa olli ühhel pühhapäwa õhtul, wannal wiisil, kõrtsis. Sel almal kohal ei tulnud nüüd muud kui nend keige nurjatunud lomad kofko: keif ausad innamessed seal ümberkaudo, wannad ja nored, ollid hakkand, sedda pahha wina pruukimist wiimse tilgani ärrawanduma, ja ennast selle wagga ja jummalakartlikko nouga kofkoandma, et isseennast ja teisi allati tähhele pannelsid, ja et ei lahkuks mitte ennam sest kindlast tootusse kannast, ennast kõrtsi kohalt üsna emale hoida, egga koddos ei sugugi mitte wina piddada. Kõrtsi möllaminne läks nattuke hawalt maddalamaks,

ja rahwas hakkasid nähtawal kombel priske minne ja ausaminne ellama. Meid, kes weel kõrtsi tullid, said teiste kääst häbbiga kaetud ja alwaks petud. — Ollid siis, nenda kui kuulsite, ühhel pühhapäwa õhtul seal idalle need, sammad nurjatunud lomad kous. Kui Pead jo uimaseks ollid läinud, hakkas kibbe riid, nenda kui se ennamiste selle pahha jahhi ots on. Wõtsid siis pu-halgo kätte, ja lopisid teine teise pahha ni hirmsal wiisil, et üks neist koggone surnuks jäi. Ükski ei teadnud mitte, kelle kääst se mõrtsuka hoop olli tulnud. Ei kohhus issegi ei sanud sest mitte selge arro. Meed kolm meest, kelle süüd nähti keige suremad ollewad, ja kelle hulgas se õnneto Mihkel ka olli, said rohke minne kui poost aastat lihnas raud, ahhelattes wangi petud; agga wiimaks soldatiga male sadetud, ja senni kui se hirmus assi eddespidi üsna walausse ette woiks sada, sai iggaühhele neist kolm kummend pari witsso kirriko-sambal moistetud. Ja se olli siis Mihkile jo teist korda, et langes selle samma kibbeda ning häbbi-nuhtlusse alla. Selle Mihkli wannem poeg, Jaak nimmi,

ei läinud sest halledast isä loust ei suggogi mitte targemaks. Zooksis wimaks omma sun-
dimisse kohhalt ärra, nenda kui ennemuiste
isä, isä se nurjato nou olli olnud, ja hakkas
wõbral maal üsna rõõwli ammetit pruulima.
Monned aastad olli moistnud, karmalussega
ennast läbbi aidata. Sai pärrast ommeti
kohto kätte, ja kui olli omma libbedat ihho
nuhtlust seälsammal kirriko-sambal ärrakand-
nud, kus temma willets isä sedda piddi kahte
puhko katsuma, sai Zaaß tühja male sadetud.

Wannem Zago õdde ei olnud sest walsust
õppetusest ühtegi holind, mis nüüd jo teist
ja kolmat korda temma kätte olli sanud, waid
hoidis isä ja wenna jälgide pole, ja piddas
sedda nende pahha teed armsaks. Sai seäl
jomisse himmo ja meletuma lusti piddamisse
läbbi roppo ello sisse ja narris omma tüdruk-
au ärra. Üsna hirmsal wiisil püdis se õnneto
hing sedda omma au weel ennesele hoida, sest
et, kui olli kätima peäle sanud, sedda ärrasal-
gas, ja siis, kui lapsõte olli sündinud, tedda
lääkstanud furnuks. — Egga nisuggused kol-
ledad asjad ei jä Jummal wallitusse al mitte

warjule. Segi tousis üles. Moor willets in-
nimenne sai omma libbedat ihho nuhtlust seäl
isä ja wenna kohhal kätte, ja piddi siis sed-
da wimist laggedat teed wenna jälgide möda
katsuma. — Algga need ollid ka, Jummal
olgo süddamest tännatud, selle wannaste riik-
kutud perre-puulises need wiimsed sandid wõs-
sud, mis sedda wiisil nüüd ollid mahha raiutud
sanud. Teised lapsed seäl perres pannid en-
nestele tallele sedda tõssist õppetust, mis käl-
tuussal wiisil nende kõrwade ja süddame ette
olli pandud. Wõtsid emma targad, jumma-
laktlikkud maenitusse ja pallumisse sannad
wagga melega heaks, ja emma maggusaks
mele-jahhutamiseks kaswasid lapsed üles kui
au-waart nored innimesed. Wannem tüttar
neist, kes alles kodd olli, sai mehhele, ja wal-
lises mehhe kõrwal omma perret targaste ning
armastusse waimoga, ja maia asjad läl-
prikste eddasi, nenda et mollemad nored per-
re-wallitsejad sedda tõeks tundsid, mis Sirali
ramatus seisab: „kes omma emma auustab,
on selle sarnane, kes ennesele warrandust tal-
lele panneb.“

Need kaks poega, mis seal wannas perres
alles ollid, wõtsid siis, kui ollid täie arro peäle
sanud, sedda tarka nou ennestele, et andsid en-
nast nende hulka, kes kindlaste se peäle seis-
wad, teigest alwast pahhast kõrtsi asjast ennast
iggaweste lahti lüa. Se suur hinge kasso, mis
kõhhe wäljapaistab nende jurest, kes selle au-
wäärt foggodusse pole hoiawad, se on se, et ei
taggane mitte üksnes wina jomissesi wiimse til-
gani, waid et moistwad ennast ka teigest muust
hääbi-asjast puhtaks piddada. Nende perres
wallitseb Jummal rahho waim, rahwas sa-
wad hopis enneminne haigusse eest hoitud,
Jummal jätkab omma õnnistamisest läbbi
nende leiba ja toidust; Temma aitab omma ar-
moga, et laste wannemad selle kalli kaswata-
misest tõõga hopis parreminne korda sawad, ja
et nende nored sõbrad peagi omma moistlikko
ning jummalakartlikko mele läbbi wannematte
rõmuks ja auuks Jummalale kae al ellawad, ja
ennestele issegi auustust ning armastust igga
ausa innimesse kääst korjawad. Wannemad
sawad siis wimaks omma surma wodi peäl
süddamelikko tännoga Jummalale pole hüda:

„Sedda sa mulle ollid annud, neid ollen min-
na hoidnud, ja ükski ei olle neist kadund.“

Sedda waimolikkõ laulo, mis luggejattele siln
wimaks weel kätte pakkutakse, on üks au wäärt
Tartoma Koolmeister isse ülespannud.

Maenitsuse sannad laste wannemattele.

1) Oh hädda wannemil, Kes lapsi pahhandas
nud! Ehk olleks parrem neil, Et kiwile kaela pans-
dud, Neid ärraupputud Süggawa merrese, Ja
ühhes nendega Keik kurri patto: tõ.

2) Siis lapsi pahhandad, Kui naefega sa riid-
led, Neil kurjust kaswatad, Kui wastastikko waid-
led. Kui üks neid karistab, Ehk wiisa ahwar-
dab, Siis teine kelab se, Ja kostab laste eest.

3) Siis lapsi pahhandad, Kui isse ellad uhkest,
Liig rikkust himmustad, Ja waest ei aita lahkest.
On wihamehhi sul, Neid sõimad waljust weel.
Kes kurja sulle teeb, Sel tassud kurjaga.

4) Siis lapsi pahhandad, Kui tõõsidus sul ru-
dub, Kui wasset armastad, Ja pettust sinust kuul-
tud; Kui maias wargust on, Mis warjab first ning
lut. Ets laste silma ees Keik paista selguskes.

5) Siis lapsi pahhandad, Kui wannemaid sa
põlgad, Kes iouotumad on. Kui nende parrast õh-
kad, Et toidad, kattad neid, Ja surm neist möda
läind. Kui lapsed sedda kuulwad, Siis sulle jälle
terwad.

6) Siis lapsi pahhandad, Kui kõrtso armastad.
Se himmo hakkab teäl Ka nore hinge peäl. Sa
satab leiba otsa Ja häbbi kattab lauda. Siis
lapsed äggawad, Et nälga katsuwad.

7) Siis lapsi pahhandad, Kui teise orjad
püad, Ring kodda, põldo, weist Neid omma pole
tombad. Sa põlgad Loja kääst, Ja wihtad liggi
mest. Eks Jummal nuhtle se So laste:lastele!

8) Siis lapsi kaswatad, So Jummalale
auuks, Ring neid ka ehhitad Jeesuse arms-
nouuks, Kui omma kambri lähhad, Ja pallud
Jummalat, Et patto eest neid hoiaks, Ja or-
moga neid toidaks.

